

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13475/2023
04.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Гордана Михајловић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Катарина Вуловић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизијама тужиле и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2112/22 од 21.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 04.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле и тужене, изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2112/22 од 21.11.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиле за накнаду трошка састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 6113/17 од 02.02.2022. године, првим ставом изреке, одбијен је предлог тужене за прекид поступка у овој парници. Другим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је утврђена ништавост уговора о поклону закљученог дана 05.04.2000. године између покојног ВВ, као поклонодавца и тужене, као поклонопримца, оверен пред Петим општинским судом у Београду дана 25.05.2000. године под бројем Ов. 6195/2000, у делу којим је поклонодавац располагао $\frac{1}{2}$ идеалног дела права својине на пословном простору – јединственој целини састављеној од четири локала означена бројевима .., .., .. и .. у приземљу Трговинско- пословног центра ... у Београду, ... бр. ..., саграђеним на кп.бр. .. до .. КО Београд 7. Трећим ставом изреке делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено утврђење ништавости уговора означеног у првом ставу изреке којим је извршено располагање преко $\frac{1}{2}$ идеалног дела права власништва поклонодавца на описаним непокретностима. Четвртим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2112/22 од 21.11.2022. године, првим ставом изреке, укинута је пресуда Другог основаног суда у Београду П 6113/17 од 02.02.2022. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке. Другим ставом изреке утврђена је ништавост уговора о поклону закљученог дана 05.04.2000. године између покојног ВВ, као поклонодавца и тужене, као поклонопримца, оверен пред Петим општинским судом у Београду дана 25.05.2000. године под бројем Ов. 6195/2000, у делу којим је поклонодавац располагао $\frac{1}{2}$ идеалног дела права својине на пословном простору – јединственој целини састављеној од четири локала означена бројевима ..., .. и .. у приземљу Трговинско- пословног центра ... у Београду, ... бр. ..., саграђеним на кп.бр. .. до .. КО Београд 7. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено утврђење ништавости уговора о поклону означеног у другом ставу изреке у делу којим је извршено располагање преко $\frac{1}{2}$ идеалног дела права власништва поклонодавца на описаним непокретностима. Четвртим ставом изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади парничне трошкове у износу до 355.300,00 динара. Петим ставом изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 10.500,00 динара. Шестим ставом изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену парничне странке су благовремено изјавиле ревизију којом су сходно члану 403. став 2. тачка 3. ЗПП указале на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и погрешну примену материјалног права. Тужиља наведену одлуку побија у одбијајућем делу тужбеног захтева, а тужена у делу којим је тужбени захтев усвојен и иста обавезана на накнаду трошкова парничног поступка.

Тужиља је доставила одговор на ревизију тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да ревизије парничних странака нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а указивањем на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, интерпретацијом доказа од стране парничних странака, неосновано се доводи у питање чињенично стање утврђено након расправе одржане у другостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, родитељи тужиље, ВВ и ГГ, брак су закључили дана ...1957. године. ВВ је био немачки држављанин, имао је пријављено пребивалиште на адреси главног стана у Франкфурту на Мајни, ... у периоду од ...1960. године до ...1965. године, док је у периоду од ...1989. године до ...2005. године у истом граду живео на адреси У Републици Србији пријављено пребивалиште имао је у Београду, ... почев од ...1983. године. ГГ била је немачки и српски држављанин у Немачкој, у Франкфурту на Мајни, у периоду од ...1981. године имала је пребивалиште у ..., док је пребивалиште главног стана у периоду од ...1960. године до ...1981. године било у Улици У периоду од ...1961. године тужена је у Београду имала пребивалиште на адреси ... бр.

Родитељи тужиле су у Немачкој заједно остваривали права из здравственог осигурања, а порез су измиривали у складу са својим брачним статусом. Средствима стеченим радом – отац тужиле бавећи се различитим пословима, а мајка радећи као лекар, уговором о купопродаји закљученим дана 27.07.1990. године између ВВ, као купца и Енергопројект инжињеринга, као продавца, купљена је непокретност која је као јединствена грађевинска целина сачињена од четири локала број .., .., .. и .., у Трговинско-пословном центру у Београду, ... бр. ... По измирењу купопродајне цене дана 06.09.1990. године, купац је у поседу описане непокретности уведен дана 01.12.1991. године.

На основу пуномоћја овереног код Петог општинског суда у Београду под бројем Ов. 3000/00 од 16.03.2000. године, издатог од стране ВВ овлашћеном адвокату, пуномоћник је у име и за рачун властодавца са туженом, дугогодишњом емотивном партнерком тужилиног оца, закључио уговор о поклону наведених локала. Уговор о поклону непокретности, као ванкњижног власништва ВВ, оверен је дана 25.05.2000. године под бројем Ов. 6195/00. Укњижба права својине на локалима на име ВВ дозвољена је решењем Другог Општинског суда у Београду Дн 3751/05 од 14.05.2005. године, а право својине тужене књижено је решењем Дн 24816/05 од 12.12.2005. године.

Након смрти ВВ, преминулог дана ...2005. године, решењем О 2723/06 од 12.08.2009. године расправљена је накнадно пронађена заоставштина у Београду, ... и на истој су са по $\frac{1}{2}$ идеалног дела за наследнике по основу закона оглашене његова супруга ГГ и његова ћерка АА, тужила у овој парници.

Пресудом Другог Основног суда у Београду П 5430/16 од 06.09.2019. године, потврђеном пресудом Апелационог суда у Београду Гж 9357/19 од 08.09.2021. године, утврђено је да су локали број .., .., .. и .., укупне површине 181м², у Београду, ... бр. ..., у приземљу објекта број .. саграђеног на кп.бр. .. и уписаног у лист непокретности .. КО ..., заједничка својина тужилиних покојних родитеља.

Осим спорним локалима, ВВ је уговором Ов. 13554/93 од 30.09.1993. године туженој поклонио ванкњижно право својине на локалу број .. површине 5902м² у приземљу, са магацинским простором површине 34,81м² у Београду, ..., али је правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Гж 9006/19 од 04.03.2021. године, којом је преиначена пресуда Првог основног суда у Београду П 16260/17 од 15.04.2019. године, тај уговор такође оглашен ништавим са $\frac{1}{2}$ идеалног дела права својине.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и околности да је сходно члану 12. ЗПП пресудом Другог основног суда у Београду П 5430/16 од 06.09.2019. године, потврђеном пресудом Апелационог суда у Београду Гж 357/19 од 08.09.2021. године, утврђено да су од стране родитеља тужиле предметни локали у Београду, ..., стечени за време њихове брачне заједнице окончане смрћу ВВ, и да према члану 171. Породичног закона они представљају њихову заједничку својину, другостепени суд је применом члана 180. у вези са чланом 174. став 3. Породичног закона утврдио ништавост спорног уговора о поклону у обиму од $\frac{1}{2}$ идеалног дела права својине тужиле.

Ценећи пуноважност предметног уговора о поклону са становишта пуномоћја издатог од стране поклонодавца ВВ овлашћеном адвокату, другостепени суд је оценио

да је сходно члановима 84, 89, 90 и 91. ЗОО пуномоћје Ов. 3000/00 од 16.03.2000. године било перфектно, да је сачињено у писаној форми и оверено од стране суда и да је пуномоћник поступао у границама издатог овлашћења, те да се у смислу обима овлашћења уговор о поклону, који је властодавац закључио са туженом, не доводи у сумњу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилна је одлука другостепеног суда да је спорни уговор о поклону ништав у обиму којим је ВВ заједничком имовином стеченом радом у браку са својом супругом ГГ располагао преко $\frac{1}{2}$ идеалног дела права ванкњижног власништва, из ког разлога је Врховни суд ревизије парничних странака оценио као неосноване.

Чланом 12. став 1. ЗПП, прописано је да ако одлука зависи од претходног решења да ли постоји неко право или правни однос, а о том питању још није донео одлуку суд или други надлежни орган (претходно питање), суд може сам да реши то питање ако посебним прописом није другачије предвиђено.

У конкретном случају, претходно питање, да ли су спорни локали брачна тековине тужиљиних родитеља, решено је правоснажном пресудом Другог основног суда у Београду П 5430/16 од 06.09.2019. године.

Чланом 176. став 2. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05 са изменама и допунама) прописано је да се сматра да је упис права својине извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног од њих, осим ако након уписа није закључен писмени споразум супружника о деоби заједничке имовине, односно брачни уговор или је о праву супружника на непокретностима одлучивао суд.

Чланом 180. став 2. Породичног закона прописано је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки.

У конкретном случају, у време закључења уговора о поклону са туженом, као поклонопримцем дана 25.05.2000. године, ВВ је по основу уговора о купопродаји закљученог дана 27.07.1990. године био ванкњижни власник спорних локала на којима је искључиво право својине укњижио накнадно, по решењу Дн. 3751/05 од 14.03.2005. године. Међутим, у одсуству брачног уговора о деоби заједничке имовине стечене у браку тужиљиних родитеља, све и да је у време закључења уговора о поклону ванкњижног права својине ВВ био укњижен као једини титулар права власништва на спорним локалима, установљеном законском претпоставком о једнаким сувласничким уделитема, његова супруга ГГ, тужиљина мајка, била би сматрана сувласницом $\frac{1}{2}$ идеалног дела права својине, која оборива законска претпоставка је правноснажно расправљена ревизијама побијаном пресудом донетом правилном применом материјалног права.

Неосновани су наводи тужиљине ревизије да суд није овлашћен да дели имовину њених родитеља, јер правилном применом цитираног члана 180. Породичног закона другостепени суд је утврдио да је $\frac{1}{2}$ идеалног дела власништва на локалима тужиљин отац био овлашћен да располаже предметним уговором о поклону, пошто је у одсуству правоснажне судске пресуде о већем уделу тужиљине мајке примењена законом установљена претпоставка о подједнаком доприносу у стицању заједничке својине у браку.

Неосновани су наводи тужене да код постојања њене дугогодишње емотивне везе са ВВ спорни локали нису могли бити заједничка тековина ВВ и његове супруге ГГ, јер је, како је већ образложено, питање правног статуса ових непокретности решено правноснажном судском пресудом која у погледу свог правног дејства обавезује суд у овом парничном поступку.

Сагласно изложеној правној аргументацији, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Издатак тужиле настао саставом одговора на ревизију од стране пуномоћника из реда адвоката није потребан трошак, па је применом члана 154. у вези са чланом 165. став 1. ЗПП њен захтев за накнаду тих трошкова одбијен као неоснован.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић